

tmmob makina mühendisleri odası

Meşrutiyet Cad. No: 19/6 Kızılay, 06650 ANKARA Tel: 0.850 495 06 66 - Faks: (312) 417 86 21
http://www.mmo.org.tr E- Posta: mmo@mno.org.tr basin@mno.org.tr

TMMOB Makina Mühendisleri Odası Başkanı Yunus Yener'in II. Endüstri ve İşletme Mühendisliği Kongresi – XIII. Endüstri ve İşletme Mühendisliği Kurultayı'nı Açış Konuşması (23.11.2023)

**Sayın Hocalarım, Sayın Konuklar, Sayın Katılımcılar,
Sevgili Mühendis Adayları, Sevgili Basın Mensupları,**

TMMOB Makina Mühendisleri Odası Yönetim Kurulu ve kendi adıma sizleri saygıyla selamlıyorum. II. Endüstri ve İşletme Mühendisliği Kongresi ve XIII. Endüstri ve İşletme Mühendisliği Kurultayı'na hoş geldiniz.

Sayın Katılımcılar,

Kısaca değineceğim, Hamas'ın sivilleri gözetmeyen saldırısı sonrası Siyonist İsrail'in Filistin topraklarının ilhakını genişletmeyi amaçlayan işgali ve soykırıma varan vahşi kitlesel katliamları ile onun baş destekçileri olan emperyalist devletleri kınıyor ve Filistin halkının yanında olduğumuzu özellikle belirtmek istiyorum. Bu vesileyle İsrail ile tüm siyasi, askeri, ekonomik anlaşmaların iptal edilmesi ve diplomatik ilişkilerin tümünden kesilmesi gerektiğini de ifade etmeliyim.

Değerli Katılımcılar,

“Dijital Çağda Yalın Dönüşüm ve Sürdürülebilirlik” temalı, endüstri ve işletme mühendislerinin yeni istihdam ve uzmanlık alanları, meslek içi eğitimleri, belgelendirme çalışmaları ile mesleki toplumsal sorumlulukları ve yaşanan sorunların değerlendirileceği etkinliğimizin verimli geçmesini diliyorum.

69 yıllık tarihi bulunan Odamızın üye sayısı bugün 122 bini, Odamıza kayıtlı ikinci büyük meslek disiplini olan endüstri ve işletme mühendislerinin sayısı ise 9 bini geçmiştir.

Endüstri ve İşletme mühendisliğine yönelik etkinliklerimize, Endüstri-İşletme Mühendisliği Kurultayları yanı sıra Endüstri Mühendisliği Bahar Konferanslarını, 6 Sigma Yalın Konferanslarını, Endüstri Mühendisliği Yazılımları ve Uygulamaları Kongresi'ni, KAIZEN Paylaşımları'nı ve Endüstri ve İşletme Mühendisliği Kongresi'ni de eklemiş bulunuyoruz.

Ayrıca, Odamızın düzenlediği kongre, kurultay, sempozyum etkinliklerinin önemli bir bölümü endüstri ve işletme mühendisliği uygulama alanları ile doğrudan ilişkilidir. Bu etkinliklerden süzülen görüşlerin, Odamızın endüstri ve işletme mühendisliklerine yönelik çalışma programlarının şekillenmesinde önemli bir rolü bulunduğunu belirtmek isterim.

Geçmiş kurultaylarda Endüstri ve İşletme mühendislerinin yetki ve sorumluluklarını, serbest meslek uygulamalarına yönelik düzenlemelerin bulunmamasını ve meslek içi eğitim ve belgelendirme programlarının yetersizliği üzerinde çok konuştuk. Yaptığımız çalışmalar sonucunda Stratejik Planlama ve Yatırım Hizmetleri Yönetimi üzerine hazırladığımız iki ayrı yönetmelik 2008 yılı başında Resmi Gazete'de yayımlanarak yürürlüğe sokulmuştur, Endüstri ve İşletme mühendisleri, endüstriyel işletmelerde enerji yöneticisi olma olanağına kavuşmuştur.

Eğitim merkezlerimizde endüstri ve işletme mühendislerinin yetki alanlarının tanımlanmasına yönelik stratejik planlama, yatırım hizmetleri yönetimi, enerji yöneticiliği, iç güvenliği ve makine değerleme bilirkişilik eğitim ve belgelendirmesi yapılmaktadır.

şubelerimiz aracılığıyla da kalite sağlama sistemleri, çevre güvenliği, istatistiksel süreç kontrolü, kalite planlaması, iç denetçi, 6 sigma, satın alma yönetimi, stok yönetimi, üretim kaynak planlaması, iç etüdü, yalın üretim, ergonomi, işçi sağlığı ve iç güvenliği, veri madenciliği seminerleri düzenlenmektedir.

Endüstri Mühendisliği Dergimiz 1989 yılından beri yayınlanmaktadır. Uluslararası indekslerde taranmaya başlayan dergimizin geldiği nokta gurur vericidir. Başta Sevgili Hocamız Emin Kahya olmak üzere emeği geçen yayın kuruluna ve katkıda bulunan tüm hocalarımıza teşekkür ediyorum.

Kısaca özetlediğim bu çalışmalar, Endüstri ve İşletme Mühendisliği Meslek Dalı Ana Komisyonu/MEDAK ve şubelerimizdeki Meslek Dalı Komisyonları aracılığıyla yapılmaktadır. Bu komisyonlar, Odamızda Endüstri ve İşletme Mühendisliği örgütlenmesinin yapı taşlarıdır. Komisyonlarda görev alan üyeler, şubelerimizde tüm endüstri ve işletme mühendislerinin katılımı ile yapılan seçimlerle belirlenmektedir.

Endüstri mühendisliği yetki alanlarının genişletilmesi, mesleki ve toplumsal sorumluluk bilincinin geliştirilmesi, çalışma alanlarında karşılaşılan sorunların aşılmasına yönelik çalışmaların başarıya ulaşması; büyük çoğunluğu örgütsüz olan Endüstri ve İşletme Mühendislerinin Meslek Dalı Komisyonu çalışmalarına destek vermesinden, verdiğiniz desteği artırmanızdan, örgütsel yapımızın güçlendirilmesinden geçmektedir.

Bilgi birikiminizi Odamızla paylaşmanızı, Oda çalışma gruplarında, komisyonlarda görev almanızı istiyoruz. Henüz Odamıza üye olmamış meslektaşlarımızı Oda çalışmalarına yönlendirmenizi bekliyoruz. Oda yönetimi olarak, bu konularda yürütülecek çalışmalara bütün olanaklarımızla destek vermeye hazır olduğumuzu belirtmek isterim.

Sayın Katılımcılar,

Kamu yönetimini, ülke imarını, yapı, kent, ulaşım, eğitim, sağlık, tarım, enerji, maden, su, çevre ve koruma alanlarını yeniden düzenleyen adımların çalışma alanlarımıza, sanayi ve ekonomiye yansımalarını her gün görüyoruz. Bozulan kamu maliyesi, yüksek enflasyon, yüksek borç ve yüksek faiz ödemeleri, artan açıklar ve işsizlik, yoksulluk, vergiler, hayat pahalılığı, sosyoekonomik gerçekler arasındadır.

Neoliberal politikalar ile Türkiye'nin sanayileşmesi kesintiye uğramış, taşeronlaşma, fason üretim, ara malı-yatırım malı ithalatı, orta-düşük ve düşük teknoloji üretimde yoğunlaşmış bir yapılanma ortaya çıkmıştır. Ülkenin doğasını betonlaştıran, kentsel-kırsal dokuyu katleden rant paylaşımı hakim politika olmuştur. Ekonomi yönetiminin peşinde koştuğu ve "sıcak para" denilen sermaye hareketleri, gerçekte ülkemizin kimyasını bozmaktadır.

Sanayinin merkezinde yer alan imalat sanayii ülkemizde niceliksel ve niteliksel olarak uzun süre gerilemeye terk edilmiştir. Uzun yıllardır GSYH içinde sanayinin payı yüzde 20-21'lerde, imalat sanayinin payı ise yüzde 17-18'lerde dalgalanıyor. Son iki yılda pandemi sonrası görülen teşvik ve kamudan kaynak aktarımı ile gerçekte görel ve hormonlu iyileşme yanıtıcıdır. Emek gelirlerinin katma değer içindeki payı tüm sektörlerde gerilerken en fazla gerileme imalat sanayiinde olmuştur. Tüm bu süreçler içinde Endüstri Mühendisliği disiplininin temel özelliği olan "sistem yaklaşımı"nın sanayi ve hizmet sektörlerinde sağlayacağı fayda hâlâ yeterince anlaşılmamıştır.

Kamudaki endüstri ve işletme mühendisi istihdamının yetersizliği de başlıca sorunlardan biridir.

Çalışma alanlarımız içinde yer alan stratejik planlama, fizibilite etütleri, kapasite raporlarının hazırlanması, tesis planlama, proje yönetimi, işgücü planlama, yönetim sistemleri, verimlilik çalışmaları gibi alanlara farklı meslek disiplinleri ikame edilmektedir. Plansız açılan bölümler nedeniyle çok sayıda Endüstri Mühendisi işsizlik sorunu ile karşı karşıya kalmakta, düşük ücretlerle ya da kendi alanları dışında çalışmaya zorlanmaktadır.

Ayrıca eğitim, istihdam ve eğitilmiş işgücü ihtiyacı dengesi göz ardı edilmektedir. Herhangi bir ihtiyaç planlaması yapılmaksızın, binası, öğretim üyesi dahi olmayan üniversitelerde Endüstri Mühendisliği bölümleri açılmakta, eğitimin kalitesi daha da düşmektedir.

Bu koşullarda, dijital dönüşüm ve Endüstri ve İşletme Mühendislerinin rolü, ele alınması gereken önemli bir konudur. Tam da bu noktada bugün istihdam ve üretimde 'bir devrim' olarak sözü edilen Endüstri 4.0, 5.0, dijital dönüşüm ve bağlantılı konuları dikkatlice ele almak gerekiyor.

Üretim teknolojileri, otomasyon, elektronik, bilişim teknolojilerinin olağanüstü bir hızla gelişmesi çok olumludur. Verili şartlarda bu durum üretimdeki emek gücünü birçok açıdan zayıflatmaktadır. Aynı şekilde kabul etmek gerekir ki, ülkemizde nitelikli yüksek teknoloji hamlelerine ihtiyaç vardır. Fakat bu ihtiyacı üretim, istihdam ve toplumsal fayda bağlarıyla doğru bir şekilde ele almak gerekir.

Bugün bütün bileşenleriyle birlikte teknoloji konusu, büyük uluslararası güçler arasındaki sert bir rekabet konusu olmanın yanında ve son tahlilde, insan emeğinin yerine makinelerin ikame edilmesi, teknolojiye sermaye tekellerinin sahip olması ve yönetilmesi kurgusu üzerine inşa edilmektedir.

Bu noktada biz mühendisler olarak iyi biliriz ki, tüm teknoloji ve ürünleri, insanlığın kolektif mirası üzerinde gelişmektedir. Bu zenginliğin bir azınlığın kârı için değil toplumsal ihtiyaçların karşılanmasına yönelik seferber edilmesi, en başta bizlerin, mühendislerin görevidir. Mühendislik yöntemleri piyasa faktörlerinden bağımsız olarak değerlendirilmelidir. Ayrıca konunun teknisist veya teknolojisist bir üretim ve hizmet bağlamı ile değil, üretim ve kamusal-toplumsal yarar yaklaşımı ile birlikte ele alınması gerekiyor.

Endüstriyel dönüşüm, dijital dönüşüm vb. bağlantılı tüm konular, ne yazık ki bu gerekliliklerden farklı bir zeminde ele alınmaktadır. Ancak gerçekler uyarıcıdır: Sanayinin içinde bulunduğu durum ve dışa bağımlı ekonomi, ülkemizi teknolojiyi üreten değil sadece tüketen veya sınırlı ölçülerde kullanan bir ülke durumuna itmektedir.

Söz konusu olumsuz gidişten çıkış için dışa bağımlı politikalar terk edilmeli; emperyalist güçlerin dayattıkları programlar reddedilmelidir. Serbestleştirme-özelleştirmelerden vazgeçilmeli, ithalat politikaları gözden geçirilmeli, yerli yatırımcı özendirilmeli ve korunmalı, sanayiye ve katma değeri yüksek ileri teknoloji alanlarına yatırımlar yapılmalı, kamunun ekonomideki yönlendiriciliği ve net bir planlama-kalkınma yönelimi benimsenmelidir. Teknoloji, endüstriyel ve dijital dönüşüm, böylece kamucu bir çerçeveye sahip olabilecektir.

Bu politikaları sömürü odaklarından bağımsız ve kapsamlı bir demokratikleşme eşliğinde oluşturduğumuzda, ülkemizin düze çıkışı gerçekleşecektir. Yeni teknoloji hamlelerinin ülkemizdeki uygulanabilirliği ve sonuçları üzerine pozitif sonuçlar alabilmek için, her şeyden önce 'beton ekonomisinden' çıkmak, yüzümüzü üretim ekonomisine ve mühendislik disiplinlerinin inşacı, geliştirici özelliklerine çevirmek gerekir.

Kurultayımızın bu konularda verimli tartışmalara yol açmasını diliyorum.

Sayın Katılımcılar, Sayın Meslektaşlarım,

Sözlerimi bitirmeden önce iki ay önce başlattığımız “Boşuna Okumadık!” kampanyası ile öğrencilerimizden/egitimden meslek yaşamımıza, düşük ücretlere, özlük haklarımıza, olumsuz emeklilik koşullarına kadar tüm gerçekleri bir kez daha açıkladığımızı; doğruları söylemeyi, meslek ve meslektaş sorunlarından yola çıkarak ülkemiz sorunlarına yönelik görüş ve önerilerimizi dile getirmeye kararlılıkla devam edeceğimizi belirtmek istiyorum.

Bu çabamızın sürdürüleceği bir yer de, önümüzdeki günlerden itibaren yapılacak olan Şubelerimizin, daha sonra da Odamızın genel kurulları ve seçimleri olacaktır. Üyelerimizi seçimlere aktif şekilde katılmaya, aday olmaya, seçimlerde oy kullanmaya, Odalarımıza, TMMOB’imize ülke ve meslek sorunlarına sahip çıkmaya davet ediyorum.

Diğer bir davetim de, bu çalışma dönemindeki merkezi etkinliklerimizin finaline olacak. TMMOB adına Odamız tarafından 15-16 Aralık 2023 tarihlerinde Ankara’da düzenlenecek olan *Cumhuriyetin 100. Yıldönümünde Türkiye Sanayisi ve Dünyadaki Son Gelişmeler Işığında Nasıl Bir Sanayileşme?* temalı *TMMOB Sanayi Kongresi 2023*’te buluşma dileğiyle konuşmamı tamamlıyor ve teşekkürlerimizi sunmak istiyorum.

Ev sahibimiz Çukurova Üniversitesi Rektörlüğüne, etkinliği destekleyen tüm üniversite, kurum, kuruluş ve firmalara, oturumlarda yer alacak, bildiri sunacak değerli akademisyen, uzman ve meslektaşlara, tüm izleyicilere; etkinliğin bilim, düzenleme, yürütme kurulları ve sekreterlerine, Adana Şubemizin Başkanı, Yönetim Kurulu ve çalışanlarına, Oda Yönetim Kurulu adına içtenlikle teşekkür ediyor, tekrar saygılar sunuyorum.